

FEEST VAN OPENBARING

‘STA OP, LAAT HET LICHT JE BESCHIJNEN’

Datum	3 jan. 2021
Voorganger	Jan Groot
Eerste lezing	Jesaja 60, 1-6
Evangelie	Mattheus 2, 1-12

Het blijft een prachtig verhaal, het evangelie van de wijzen uit het Oosten. Daarom heeft het de eeuwen door ook zo tot de verbeelding gesproken. Het leest als een toneelstuk, een biblio-drama, met de kleine koning Jezus in de hoofdrol, en met verschillende andere spelers op het toneel: de wijzen uit het Oosten, koning Herodes, de inwoners van Jerusalem, en de hogepriesters en de schriftgeleerden; er is natuurlijk Maria, Jezus' moeder, en ook de ster, die heeft niet de minste rol. Mijn vraag aan jullie is: is er een rol op het toneel, in het verhaal, die jou aanspreekt? Als je intuïtief kiest, wie zou je dan willen zijn? In welke rol zou je willen kruipen, wellicht omdat die je bekend voorkomt, of juist helemaal vreemd voor je is?

Mijn sterke aandacht, lieve mensen, wordt deze keer
- het zal je misschien verbazen -
getrokken door één van de bijrollen, namelijk die van *'heel Jerusalem'*. Herodes schrikt hevig als de wijzen hem naar de pasgeboren koning vragen, en heel de stad schrikt met hem mee. *'Heel Jerusalem'* is geen glorieuze rol, ze zit ergens in de verdomhoek van het verhaal. Je kunt maar beter Maria willen zijn of één van de wijzen.

Maar toch voeg ik me vandaag bij *'heel Jerusalem'*, een stad in schrik, één en al angst moet dat zijn. De stad van God, van de vrede zit helemaal in het donker, de ster kan erboven niet schijnen. Was er dan niet één dissident te vinden? Waren er helemaal geen, al was het maar tien, rechtvaardigen in de stad? Was er daar dan helemaal geen innerlijke vrijheid? Het verhaal zet de contrasten scherp en vierkant neer, zonder enige nuance; er zit de grote pijn onder die Mattheus in heel zijn evangelie niet zal loslaten: zijn eigen volk heeft de Messias niet aanvaard, en de buitenstaanders deden dat wél.

Als de kleine koning Jezus groot geworden aan het einde van zijn leven komt,
klinkt het in Jerusaleem: 'kruisig hem';
en er valt bij zijn sterven midden op de dag drie uur duisternis over stad en land.

'Heel Jerusaleem' is geen aantrekkelijke verhaalrol,
maar kijk tóch eens met me mee.
Misschien komt de rol je meer bekend voor dan je op het eerste gezicht zou zeggen.
Want wie zijn wij eigenlijk?
Wat zijn wij voor mensen, als inwoners van onze steden en dorpen,
als bewoners van moeder aarde?
De meesten zijn van goede wil, hebben het goede voor,
maar de praktijk van ons samenleven is soms zo weerbarstig.
We hebben onze goede voornemens, vul maar in,
maar wat is het vaak lastig om ze vol te houden!
Het klimaat, de toekomst van onze planeet, is voor velen een grote zorg,
maar wat gaat het allemaal stroperig langzaam!
Hoe blijven we vastberaden en moedig? Waar doe ik goed aan? Wat is wijsheid?
Wat de goede weg is, is achteraf vaak heel duidelijk,
maar als je ervoor staat en moet kiezen?!

Ik vind het een grote troost
dat de bijbel het boek is van mensen zoals wij,
mensen met alles erop en eraan, mooi en lelijk.
De bijbel gaat over het harde leven,
niet over perfecte mensen die altijd de juiste beslissingen nemen.
De bijbelse hoofdpersonen laten door hun missers
vaak een lange, brede schaduw vallen:
van af Adam en Eva, via Abraham, Mozes en David,
naar Petrus en Jezus' andere leerlingen.
Ja, dat is een troost, die schaduwkanten.
Alle mensen, groot en klein, 'heel Jerusaleem'
is aangewezen op 'de mildheid en de trouw van onze God',
die voor ons in Jezus verschijnt.

In dat besef, beste mensen, vanuit die rol gezien,
klinken de woorden van Jesaja aan het adres van Jerusaleem
mij als muziek in de oren:

'Sta op, laat het licht van de Eeuwige jullie beschijnen'.

Ga maar staan, wees niet zo bang, van God mag je gezien worden,
laat zijn licht je beschijnen!
Het is een zacht, vriendelijk, veilig licht,
geen schrikwekkend, oogverblindend, allesonthullend schijnwerper.
Het is een licht dat me aanstoot en doet bidden:
'lief Licht, beschijn me maar, genees me maar,
roep de mens tevoorschijn
die ik diep in mijn hart zo graag wil zijn'.

Het is een sprekende uitdaging, aan het begin van 2021:

'Sta op, laat zijn licht je beschijnen'.

Sta op, aardbewoners,
laat zijn licht ons zegenen met vindingrijkheid en veerkracht,
met liefde voor gerechtigheid.

Sta op, Zwollenaren, en mensen waar dan ook in het land,
laat zijn licht ons zegenen met verbondenheid en nieuwe nabijheid.

Sta op, heel de gemeenschap van klooster en kerk,
laat zijn licht ons zegenen met vertrouwen en goede moed.

Sta op, alle mensen van goede wil,
laat zijn licht ons zegenen met vriendelijkheid en alledaagse goedheid,
met liefde!

Lieve mensen,
er schuilt in en onder deze Nieuwjaarshartenwensen,
een diepe overtuiging, een groot geloofsvertrouwen.

Maar ... waar berust dat uiteindelijk op?

Ik vind er deze keer woorden voor
in een gedicht van heel langgeleden.

Het werd geschreven midden in de grauwe jaren '30 van de vorige eeuw,
door de dichter *Muus Jacobse* die dan 26 jaar is.

Het gedicht heet '*Het kind*'.

Het tekent eerst de tijd van toén: zorgen om de toekomst, veel verwarring en hulpeloosheid.
En dan staat er:

'Niemand ontkomt eraan .... alleen het kind
is nog hetzelfde als voor duizend jaren.
Nieuw en verwonderd ligt het rond te staren
alsof de wereld pas vandaag begint.
O makker in ditzelfde grauw getij,
nog altijd komt het kind tot jou en mij.
Nog altijd kan de wereld nieuw beginnen
in ieder kind kan het opnieuw beginnen.
Zolang God kinderen in ons midden zendt,
heeft hij zich nog niet van ons afgewend'.

(uit: De doortocht. Gedichten. 1936)